

KONTROLA I SLOBODA MEDIJA

S V E D O Č E N J A N O V I N A R A

FONDACIJA
SLAVKO
ČURUVIJA
FOUNDATION

S. Č.

Projekat finansira EU u
okviru programa „Podrška
civilnom društvu 2015“

Istraživanje je sprovela Slavko Ćuruvija fondacija od oktobra do decembra 2017. godine. Ono je deo projekta „Javni novac za javni interes – podrška inicijativama civilnog društva za interes javnosti“, koji zajedno realizuju Balkanska istraživačka mreža (BIRN), Nezavisno udruženje novinara Srbije (NUNS) i Slavko Ćuruvija fondacija, uz podršku Evropske unije.

Beograd, 2018.

Autorka:
dr Jovanka Matić

Cilj i predmet istraživanja

- Iskustva novinara sa oblicima kontrole u poslednjih 12 meseci (lična i grupna)
- Najčešći i najsnažniji oblici kontrole iz unutrašnjih i spoljnih izvora
- Mehanizmi kontrole medija

Izvori kontrolnih uticaja

- **Unutrašnji** - uredništvo, poslovodstvo, vlasnik
- **Spoljni** - organi vlasti, političke partije, oglašivači

Oblici kontrole

Radnje konkretnih pojedinačnih subjekata čiji je cilj uticaj na rad novinara kojim se ograničavaju novinarska autonomija i pravo javnosti da zna

Mehanizmi kontrole

Odlike medijskog sektora koje omogućavaju izvorima kontrolne moći da ograničavaju funkcionisanje medija u službi javnih interesa i demokratskih procesa, a da ostavaruju svoje posebne interese

Metodologija

Onlajn anketa

177
novinara

Dubinski intervju

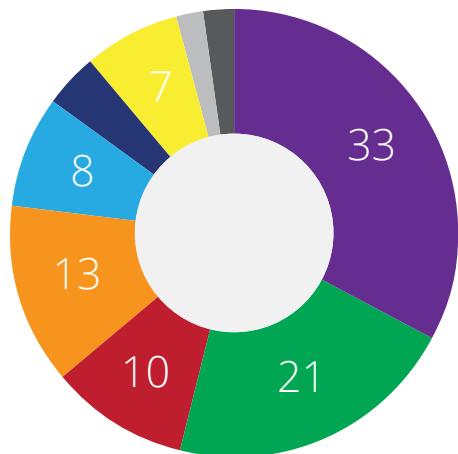
10
novinara

- Kombinacija kvantitativnog i kvalitativnog metoda
- **Uzorak** - neprobabilistički prigodni uzorak
- **Ispitanici** - veća motivacija od prosečne da iskažu svoja iskustva i mišljenja o kontroverznoj temi slobode medija

Uzorak

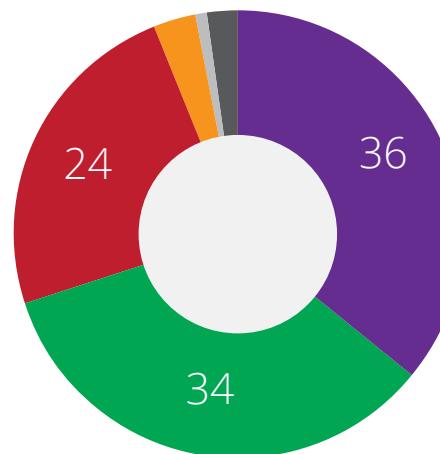
% ispitanika

Vrsta medija

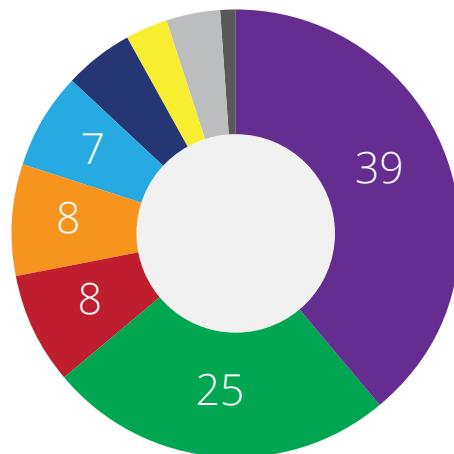
- Internet
- Televizija
- Dnevna štampa
- Druga štampa
- Radio
- Agencija
- Više medija
- Nezavisna produkcija
- Bez odgovora

Ciljna publika medija

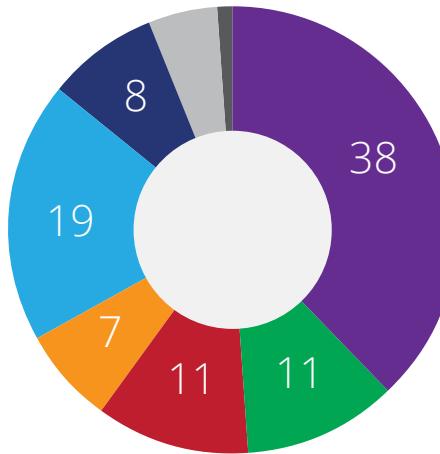
- Nacionalna
- Regionalna
- Lokalna
- Međunarodna
- Drugo
- Bez odgovora

Profesionalni status

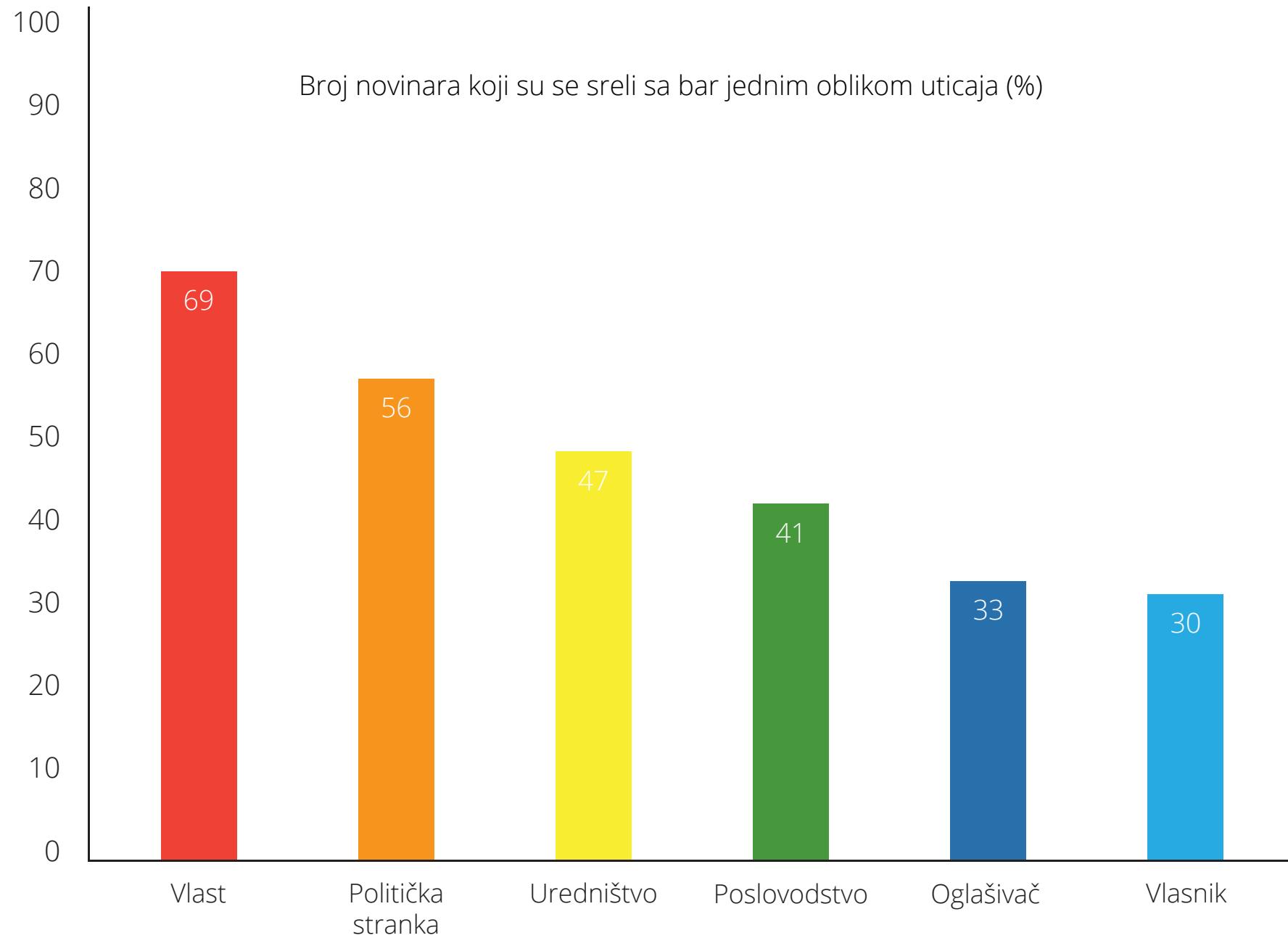
- Novinar
- Urednik
- Glavni urednik
- Nezaposleni novinar/urednik
- Dopisnik
- Vlasnik/direktor
- Fotoreporter/snimatelj
- Drugo
- Bez odgovora

Radni status

- Ugovor o radu na neodređeno vreme
- Slobodni novinar (freelancer)
- Honorarno sa nekom drugom vrstom ugovora
- Bez posla
- Drugo
- Bez odgovora

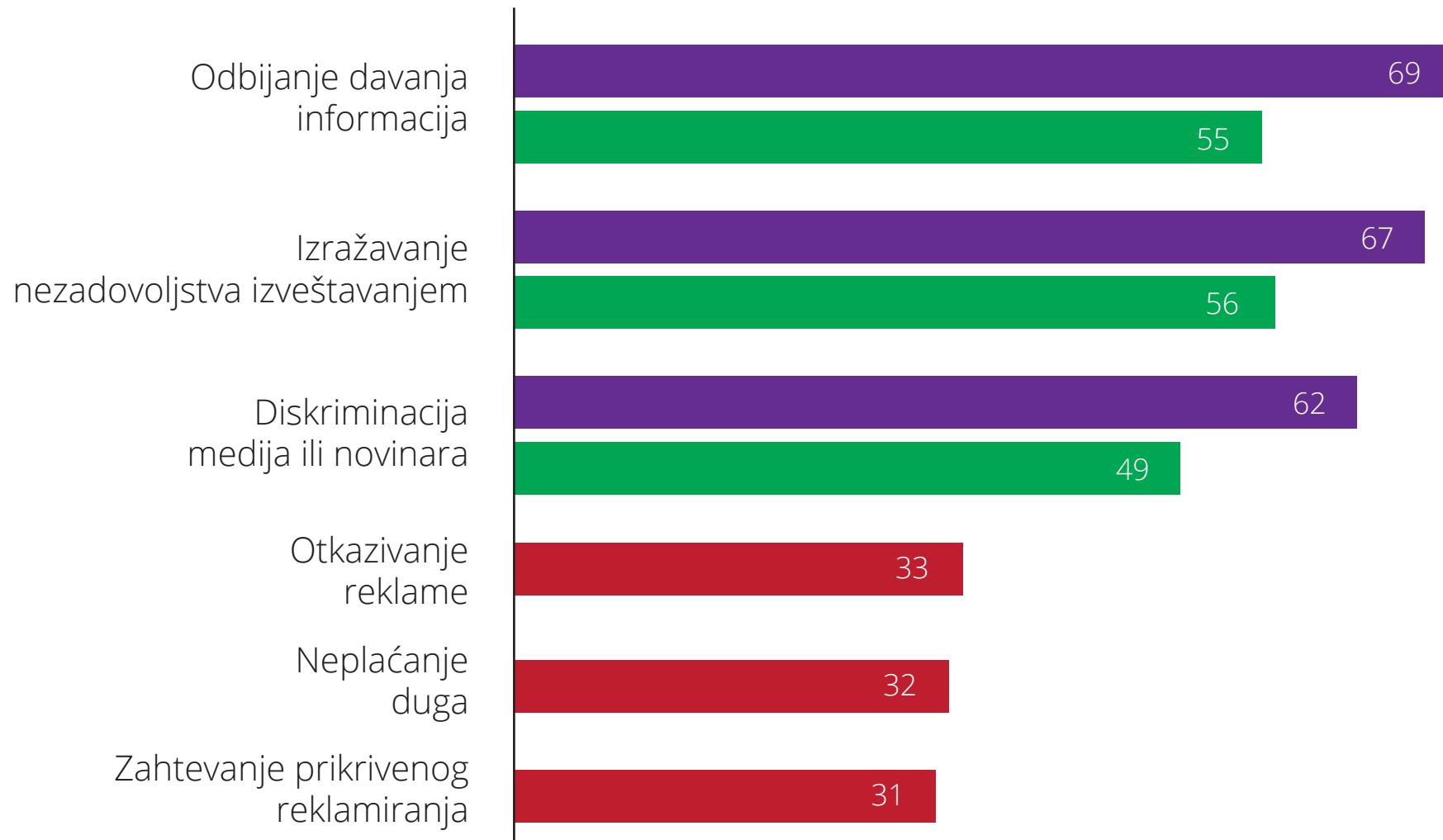
Najčešći izvori kontrolnih uticaja

Najčešći oblici kontrolnih uticaja iz pojedinačnih spoljnih izvora

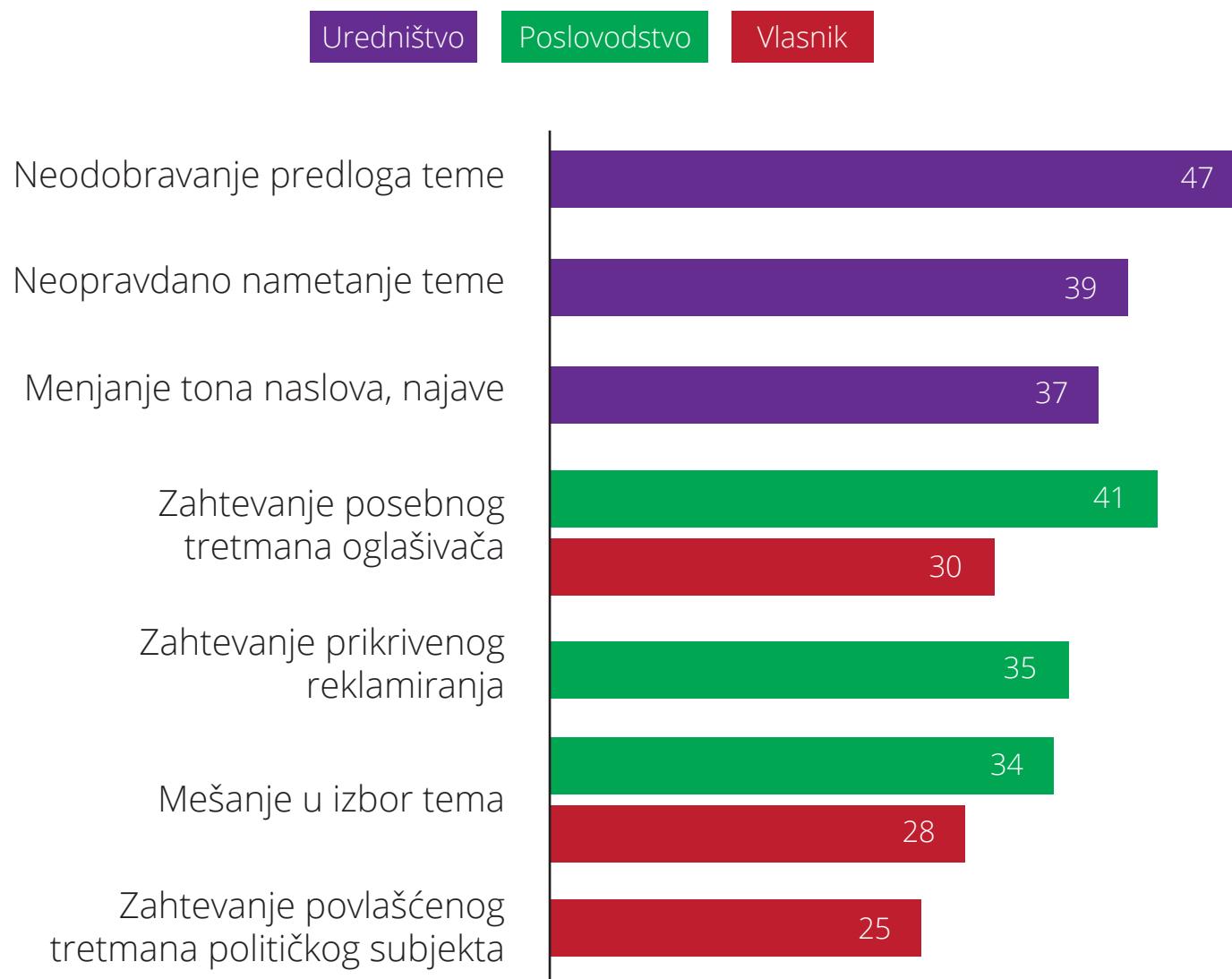
% ispitanika

Vlast Partije Oglašivači

Najčešći oblici kontrolnih uticaja iz pojedinačnih unutrašnjih izvora

% ispitanika

U poslednjih 12 meseci, koliko često se događalo da predstavnik organa vlasti...

% ispitanika

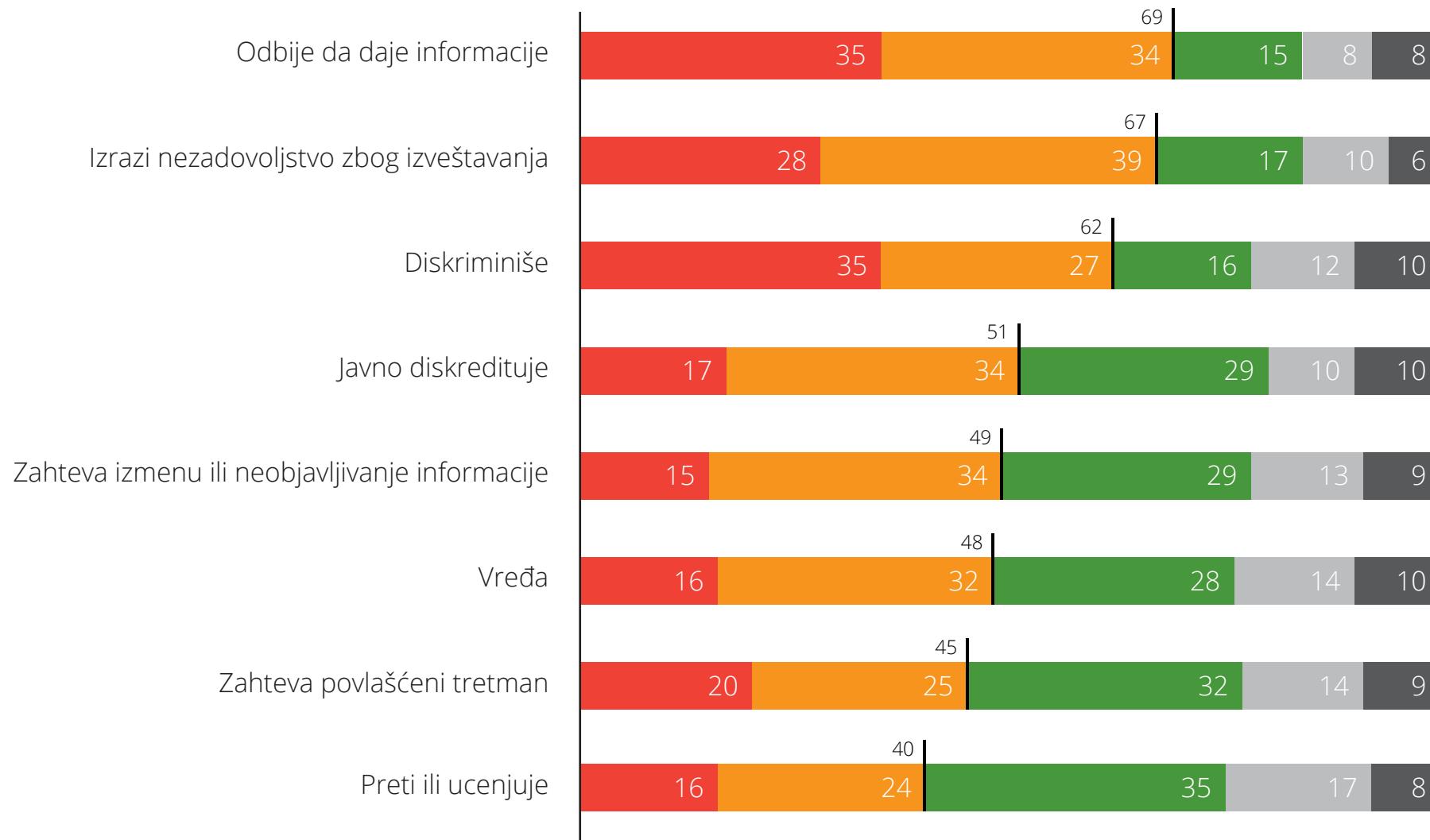
Često

Povremeno

Nikada

Ne zna

Bez odgovora

U poslednjih 12 meseci, koliko često se događalo da predstavnik političke stranke...

% ispitanika

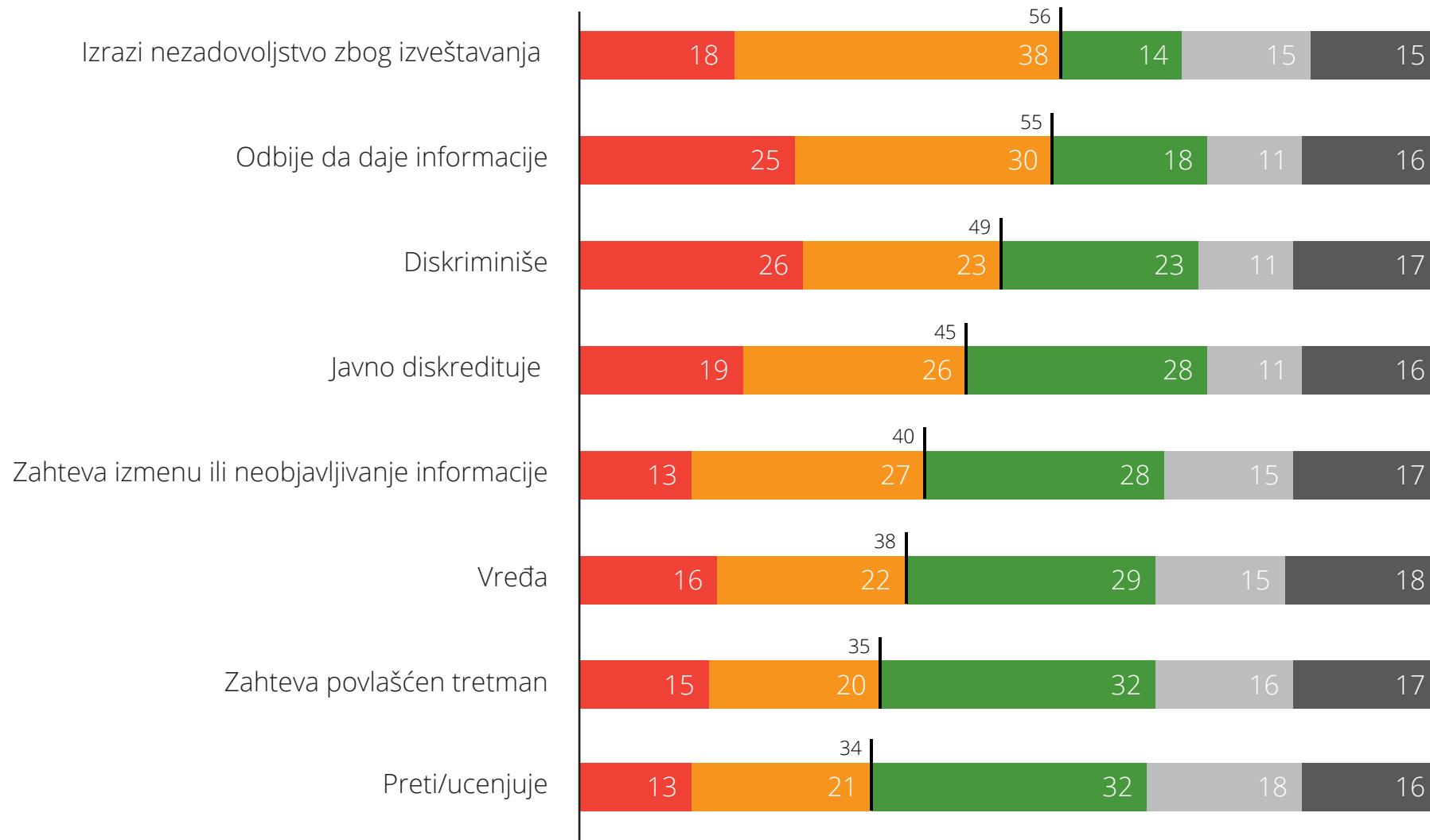
Često

Povremeno

Nikada

Ne zna

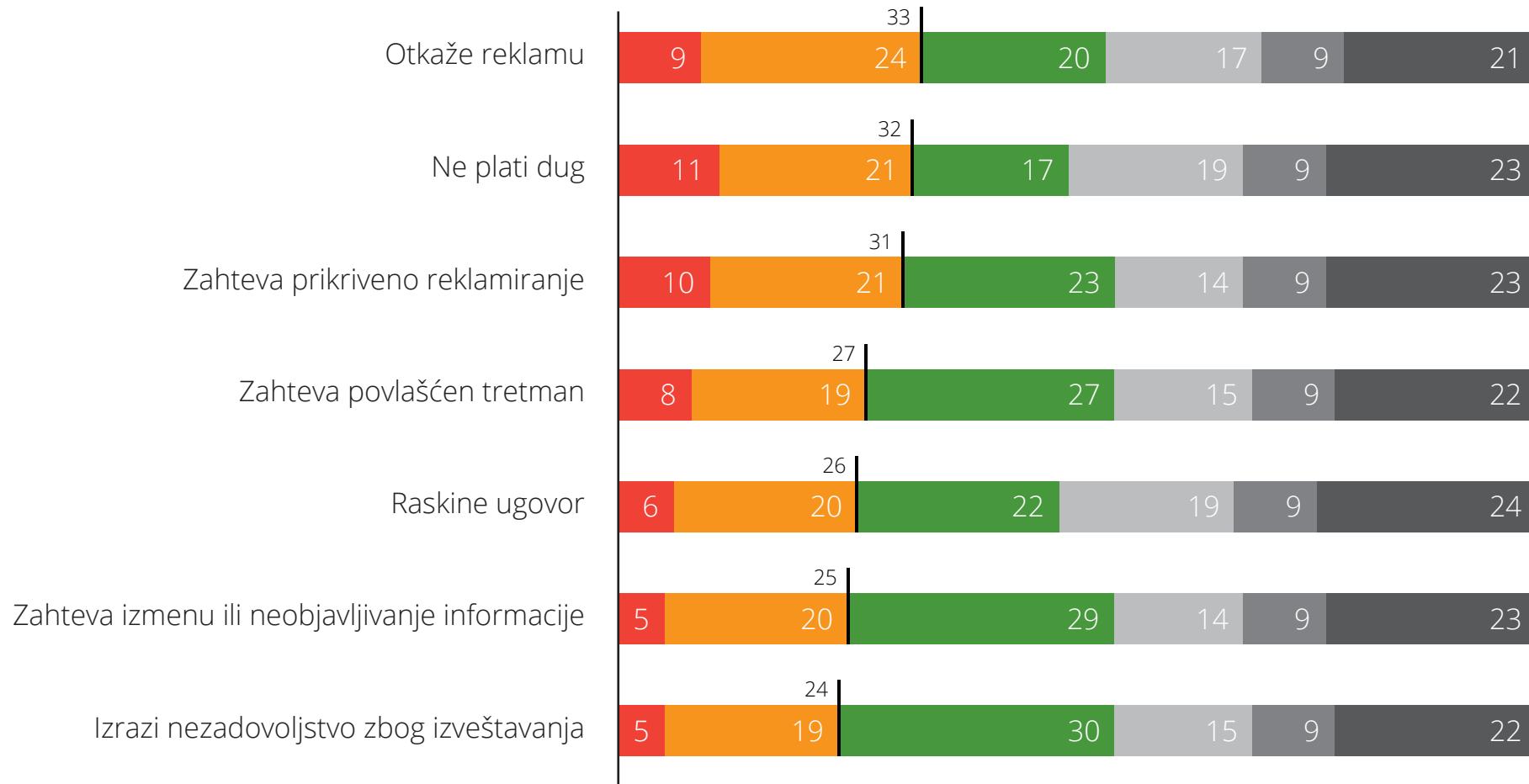
Bez odgovora

U poslednjih 12 meseci, koliko često se događalo da oglašivač...

% ispitanika

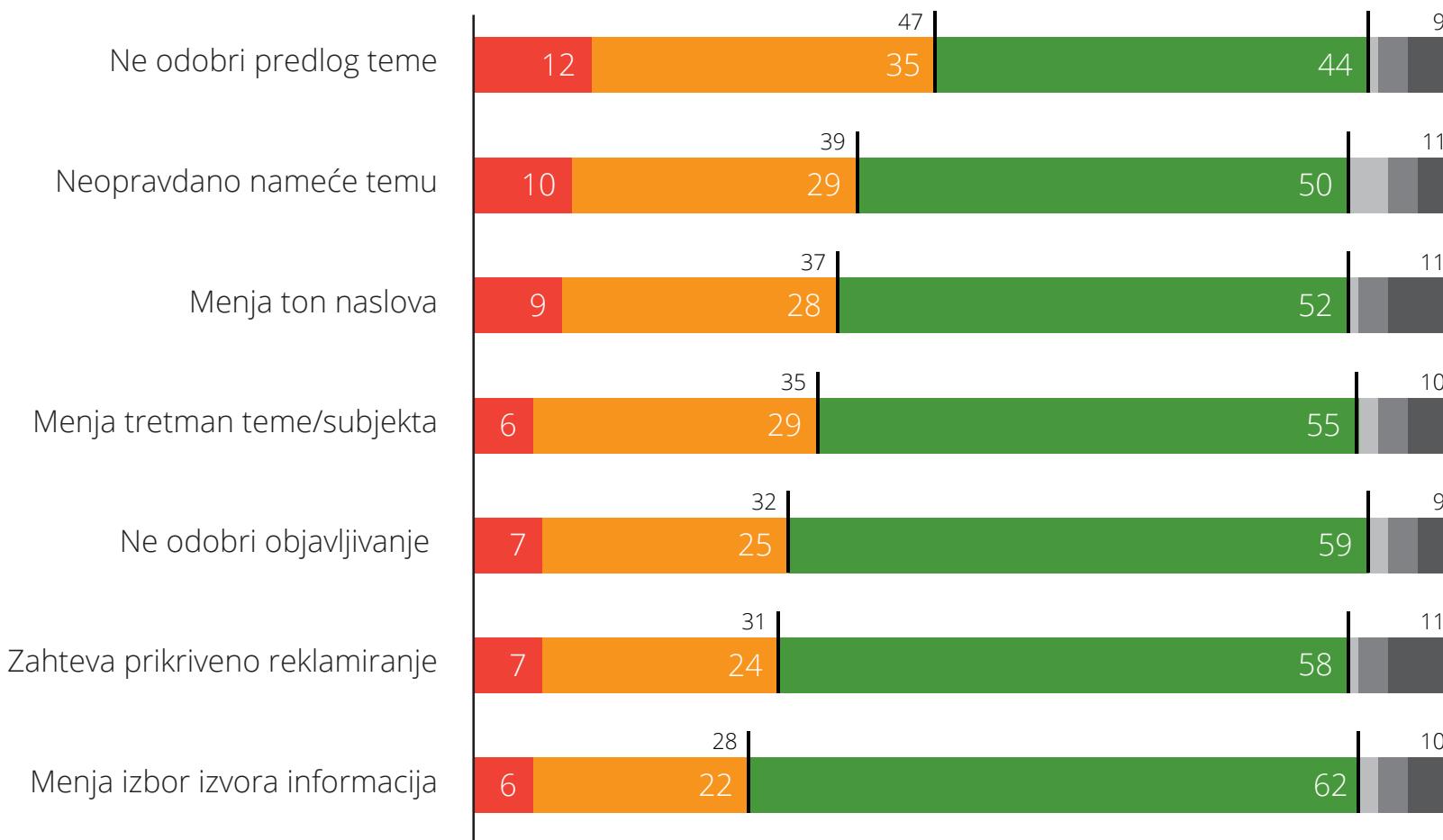
Često Povremeno Nikada Ne zna NP - nije primenjivo Bez odgovora

U poslednjih 12 meseci, koliko često se događalo da urednik/glavni urednik...

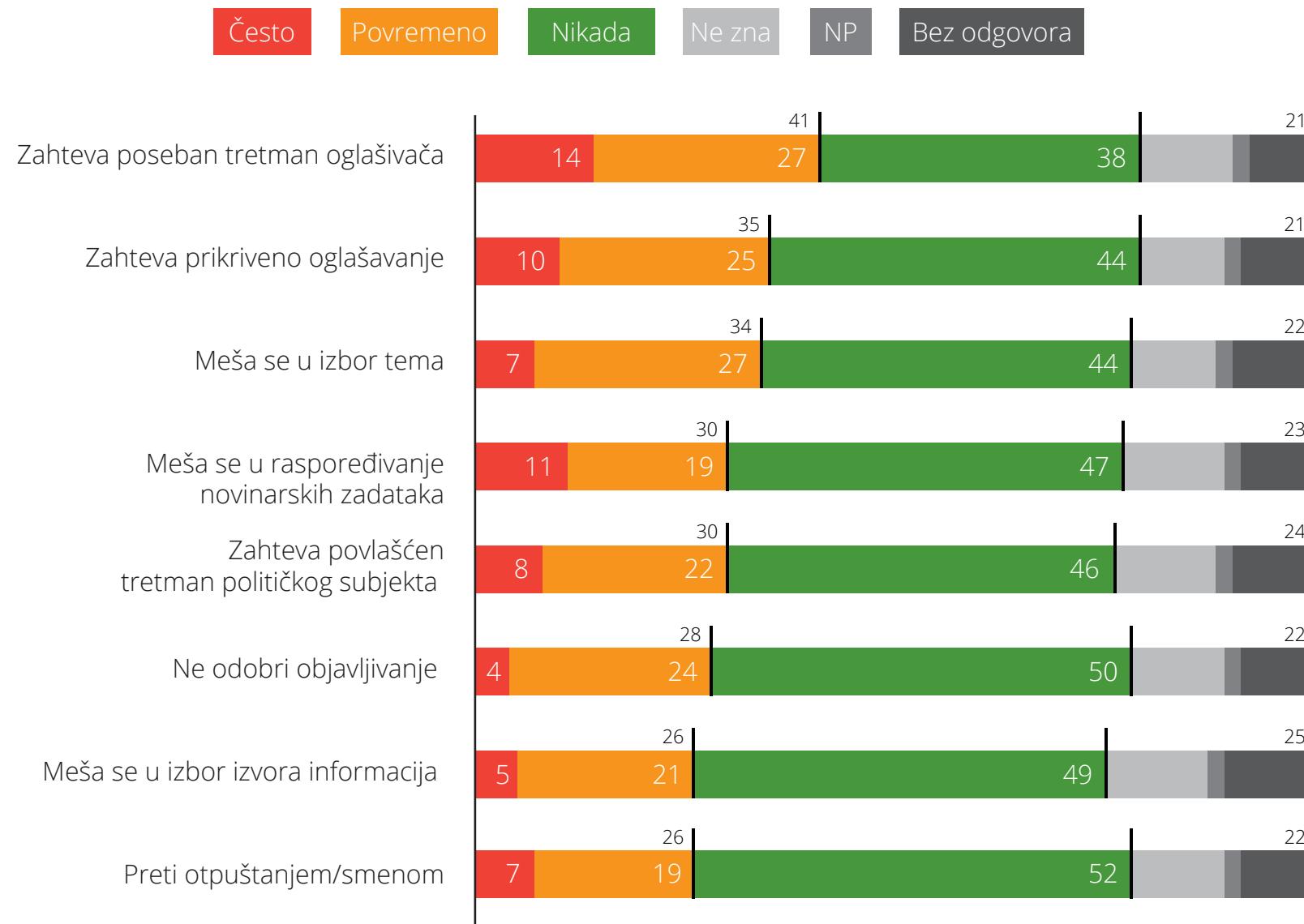
% ispitanika

Često Povremeno Nikada Ne zna NP Bez odgovora

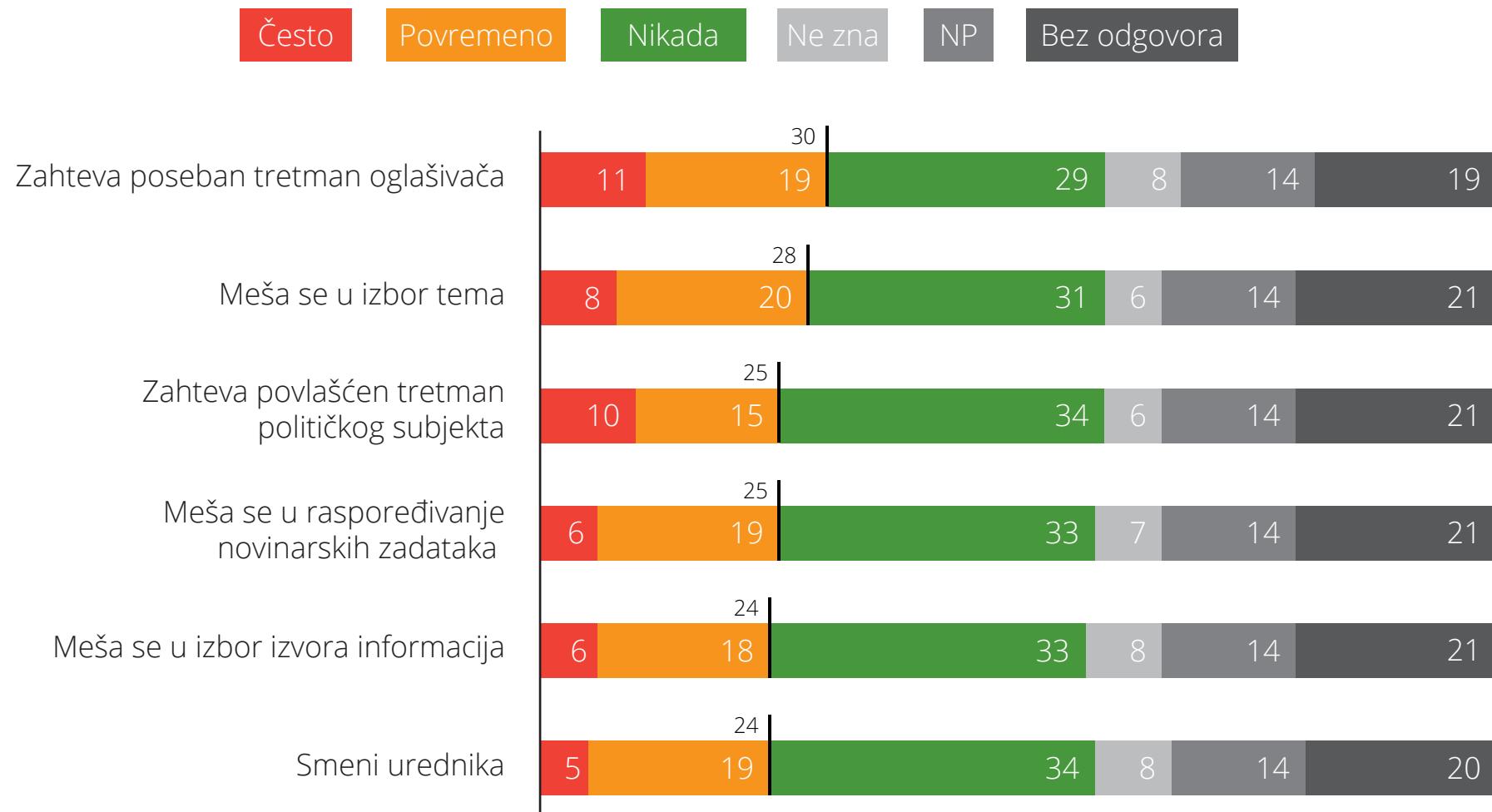
U poslednjih 12 meseci, koliko često se događalo da član poslovodstva...

% ispitanika

U poslednjih 12 meseci, koliko često se događalo da vlasnik medija...

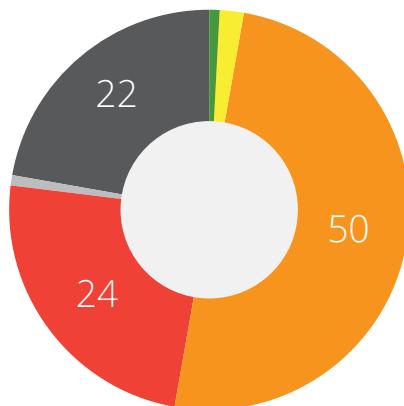
% ispitanika

Ocene o slobodi medija

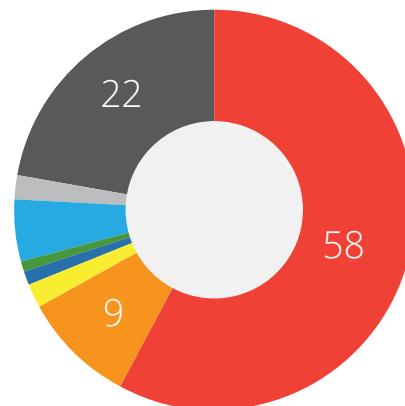
% ispitanika

Ostvarivanje medijskih sloboda i prava

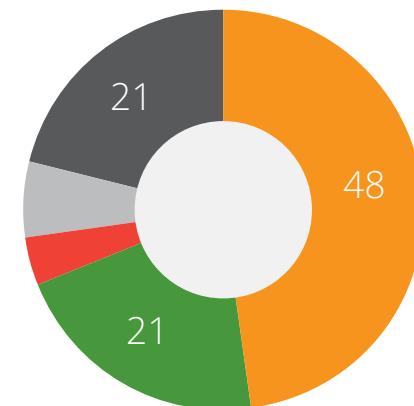
- Potpuno se ostvaruju
- Uopšte ne postoje uslovi
- Ne zna
- Narušavaju ih sporadični incidenti
- Bez odgovora
- Postoje ozbiljne prepreke

Glavni nosilac kontrole sadržaja medija

- Politički establišment
- Vlasnici i direktori medija
- Urednici
- Oglasivači i reklamni biznis
- Novinari
- Drugo
- Ne zna
- Bez odgovora

Odgovornost novinara za stanje slobode medija

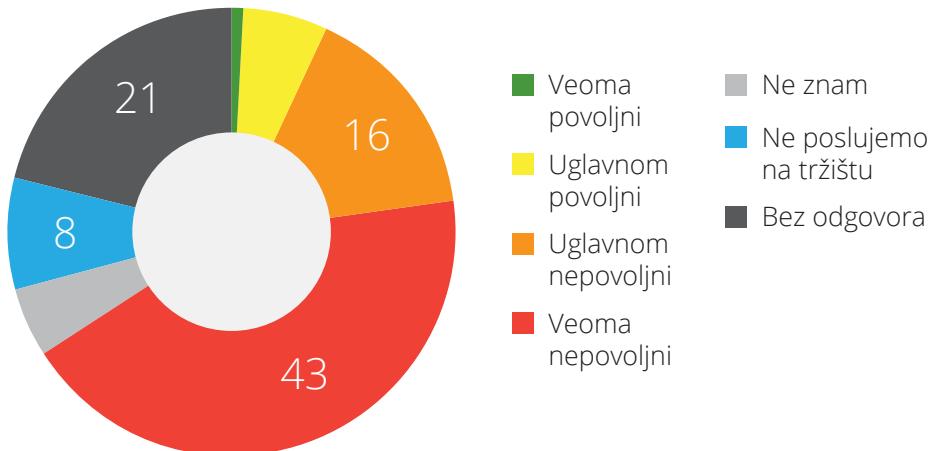

- Delimično odgovorni
- Najviše odgovorni
- Nisu odgovorni
- Drugo
- Ne zna
- Bez odgovora

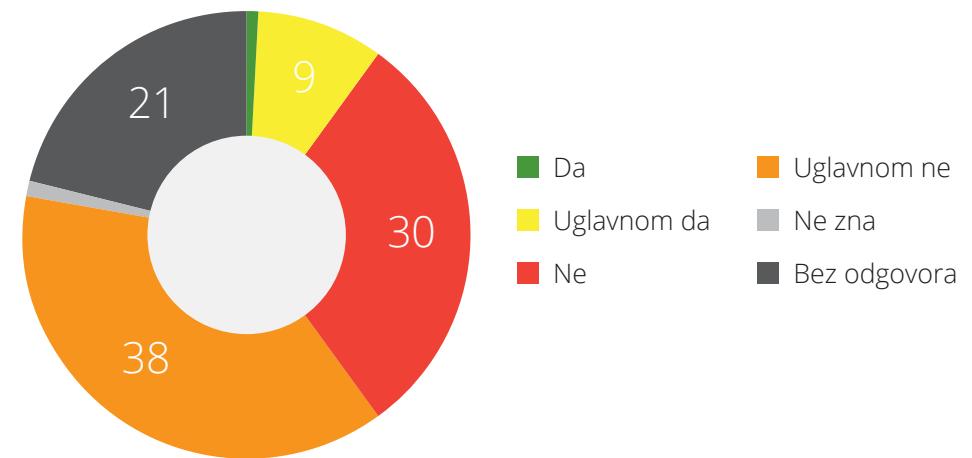
Ocene o uslovima rada medija

% ispitanika

Tržišni uslovi

Otvorenost vlasti za medije

Poređenje uslova rada danas i pre pet godina

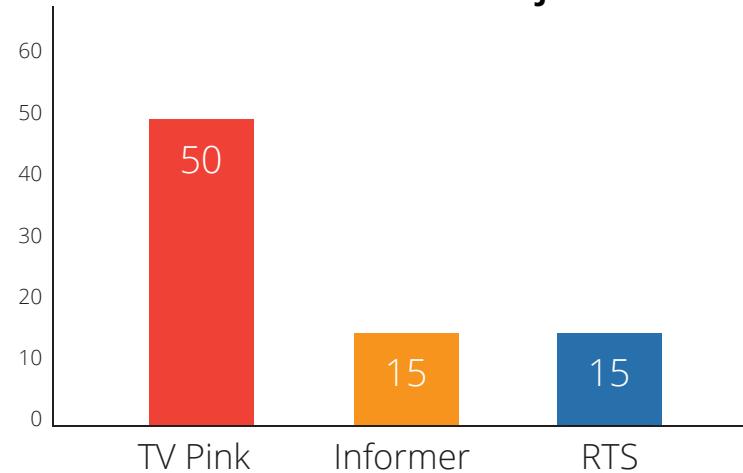
% ispitanika

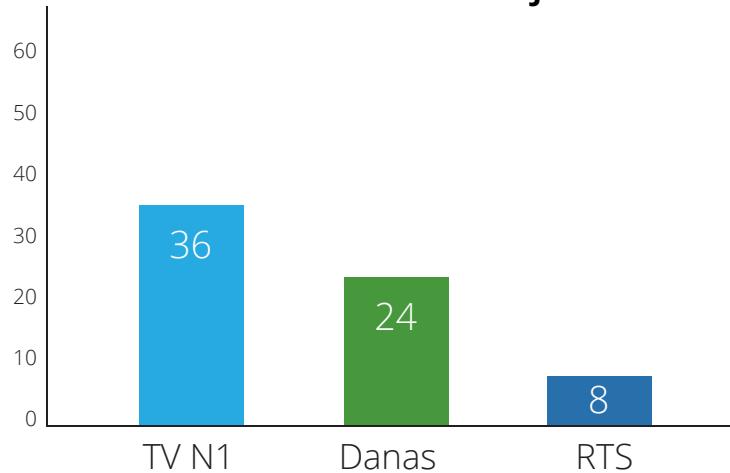
Rangiranje medija

% ispitanika

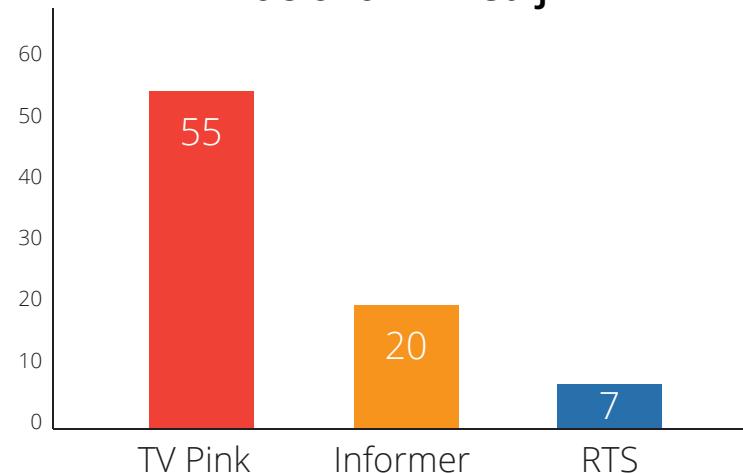
Najmanje nezavisan
nacionalni medij

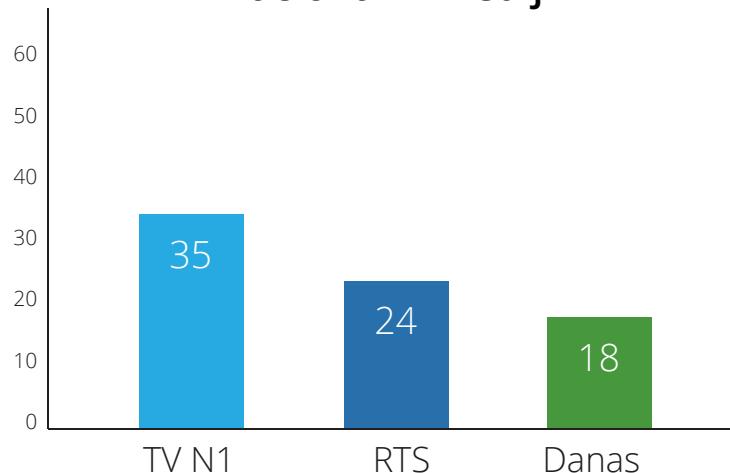
Najviše nezavisan
nacionalni medij

Najmanje raznovrstan
nacionalni medij

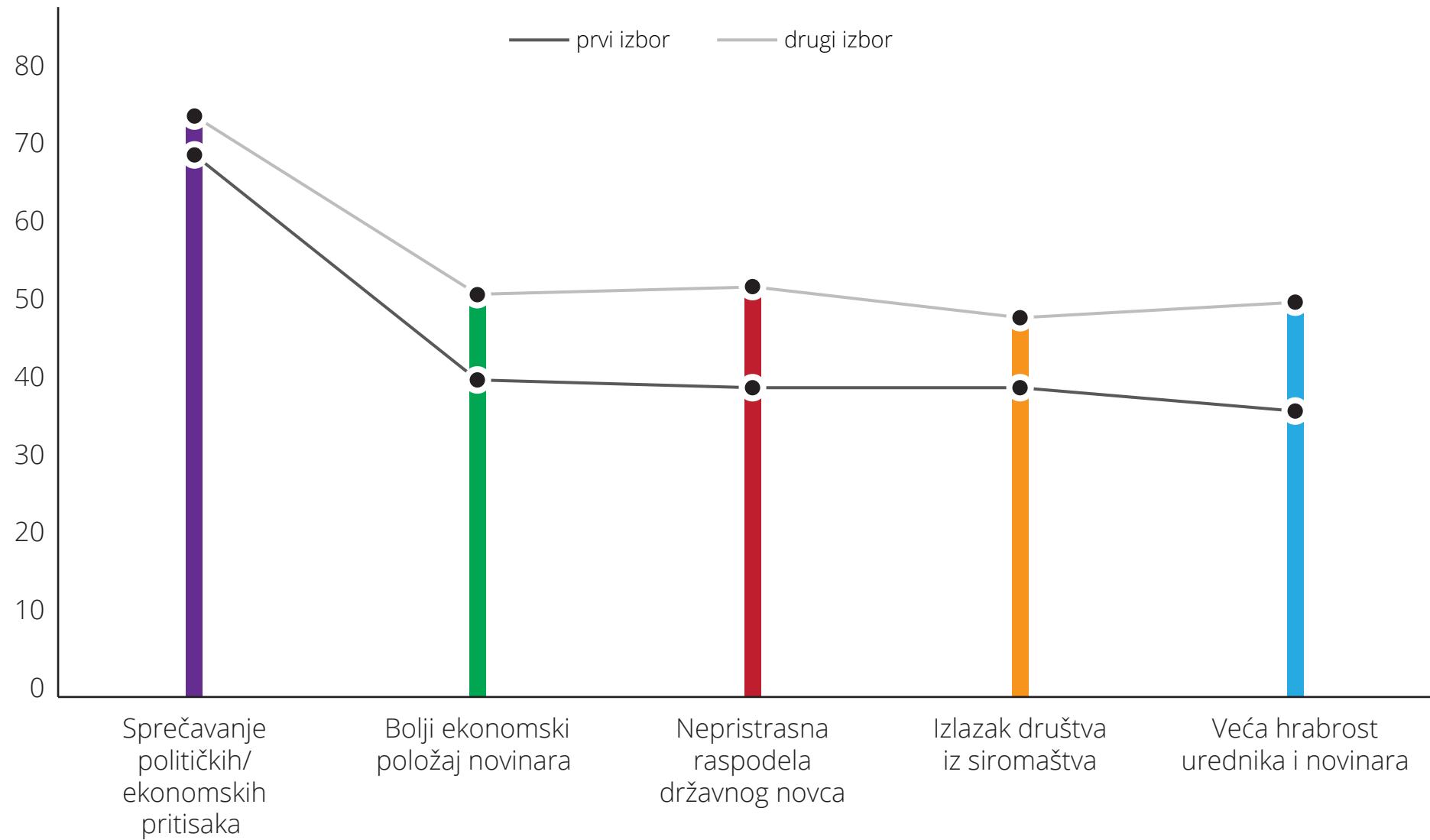

Najviše raznovrstan
nacionalni medij

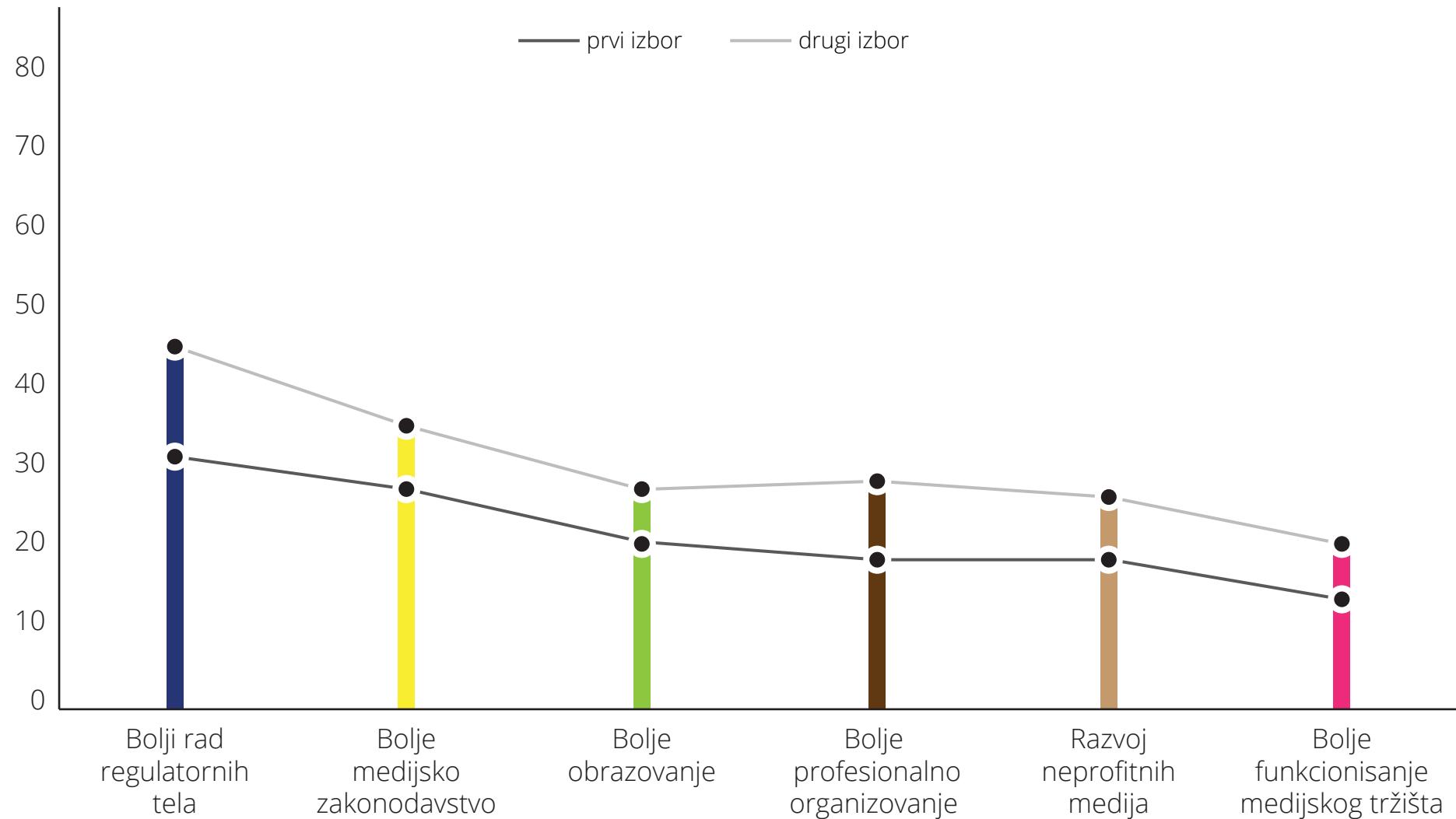
Koje su promene neophodne da bi se pobošljalo stanje slobode medija?

% ispitanika

Koje su promene neophodne da bi se pobošljalo stanje slobode medija?

% ispitanika

Mehanizmi kontrole medija

- Ekomska neodrživost medija
- Finansijska zavisnost medija od centara ekonomske i političke moći
- Odsustvo zakonske i institucionalne zaštite profesionalne autonomije od spoljnih pretnji
- Odsustvo zakonske i institucionalne zaštite profesionalne autonomije od unutrašnjih pretnji
- Finansijska ugroženost novinara
- Profesionalna novinarska kultura

KONTROLA I SLOBODA MEDIJA

S V E D O Č E N J A N O V I N A R A

FONDACIJA
SLAVKO
ČURUVIJA
FOUNDATION

S. Č.

Projekat finansira EU u
okviru programa „Podrška
civilnom društvu 2015“

Istraživanje je sprovela Slavko Čuruvija fondacija od oktobra do decembra 2017. godine. Ono je deo projekta „Javni novac za javni interes – podrška inicijativama civilnog društva za interes javnosti“, koji zajedno realizuju Balkanska istraživačka mreža (BIRN), Nezavisno udruženje novinara Srbije (NUNS) i Slavko Čuruvija fondacija, uz podršku Evropske unije.

Beograd, 2018.

Autorka:
dr Jovanka Matić